

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

KOLTANSAAMEN KIELEN KESKITASO 15 op (400 h)

Etäopetuksena alkaen tiistaina 18.8.2026 klo 18.30–21.00

Opintokokonaisuus sisältää 15 opintopisteen verran verkko-oppitunteja (200 h) sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä (200 h). Käytännössä opiskelu tarkoittaa sitä, että kun viikossa on esim. 6 verkko-oppituntia, niin sen lisäksi opiskelija varaa itsenäiselle opiskelulle aikaa toiset 6 tuntia. Koulutus sisältää perehdytyksen etäopiskeluun. Opetuksessa painotetaan käytännön kielitaidon hallintaa eli puheen/kirjoituksen tuottamista ja kielen ymmärtämistä. Opetukseen sisältyy opetuskeskusteluja sekä pari- ja ryhmätyöskentelyä. Koulutus toteutetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana.

Tavoitteet

Koulutuksen kielellisenä tavoitteena on antaa opiskelijoille hyvä kirjallinen ja suullinen taito koltansaamen kielessä, valmiudet käyttää saamen kieltä erilaisissa arkielämän viestintätilanteissa ja vahvistaa valmiuksia suorittaa koltansaamen vieraan kielen ylioppilaskoe.

Koulutuksen tavoitteena on myös antaa opiskelijoille tietoa saamelaisten historiasta, saamelaisesta perinteistiedosta, nykykulttuurista ja yhteiskunnallisista erityispiirteistä, jotka liittyvät saamelaisten asemaan vähemmistö- ja alkuperäiskansana.

Sisältö

Opintojen laajuus on 15 op ja ne koostuvat koltansaamen kielen ja saamelaisen kulttuurin opinnoista. Opetuskielenä on koltansaame ja suomi.

Kohderyhmä

Koulutus on tarkoitettu kaikille saamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville. Koulutus sopii mm. kuntien ja valtion henkilöstölle, muille julkisoikeudellisia tehtäviä saamelaisalueella hoitaville viranhaltijoille ja muille saamea työssään tarvitseville.

Toteutus

Koulutus toteutetaan etäopintoina etäopetusjärjestelmässä. Opiskelijan tulee hankkia seuraavat opiskeluvälineet: tietokone (älä käytä mobiililaitteita osallistumiseen), internetyhteys, headsetit (kuulokemikrofonit), web-kamera ja koltansaamen näppäimistö. Näppäimistön asennusohjeet löydät osoitteesta <https://divvun.no/fi/keyboards/desktopindex.html>.

Teams ja Googlen pilvipalveluita ja muita hyödyllisiä verkkosovelluksia. Google Gmail -tunnukset opiskelija luo itse.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõöskõs

Ohjelmistoista ja niihin perehdyttämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä. Opiskelijan vastuulla ovat opiskeluvälineet ja oppimateriaalien hankinta. Opiskelijalle annetaan tunnukset M365-ympäristöön hänen hankittuaan etäopintojen edellyttämät opiskeluvälineet.

Ylioppilaskoe

[Tietoa ylioppilaskokeesta ja ilmoittautumisesta](#). Kokeeseen osallistuminen on vapaaehtoista ja ilmoittautumisesta opiskelija vastaa itse.

Paikka ja aika

Opinnot käynnistyvät etäopetusjärjestelmässä tiistaina 18.8.2026 ja päättyvät torstaina 22.4.2027.

Opetusaika on **tiistaisin ja torstaisin klo 18.30–21.00**. Oppitunteja ei ole viikolla 42 (2026), 10 (2027) eikä 25.3.2027. Lisäksi oppitunteja ei järjestetä ajanjaksolla 18.12.2026–8.1.2027.

Osanottajamäärä

Koulutukseen otetaan 15 opiskelijaa hakemusten perusteella.

Opettaja

Kia Olin

Kustannukset

Opiskelija kustantaa ja hankkii itse tarvittavat oppimateriaalit ja opiskeluvälineet (tietokone, internetyhteys ja headsetit).

Koulutusmaksu

Koulutus on maksuton, mutta mikäli osanottaja keskeyttää opinnot, perimme 150 euron keskeyttämismaksun koulutuksen järjestämiskuluihin.

Tiedustelut

Saamelaisalueen koulutuskeskus, virtuaali@sogsakk.fi, puh. 040 378 0304 (Tiisu-Maria Näkkäljärvi).
Tietoa myös osoitteessa www.sogsakk.fi.

Hakeminen

Haku avautuu 1.5.2026 ja hakemukset täytetään 31.5.2026 mennessä.
<https://sogsakk.inschool.fi/browsecourses?long-term=317&school-id=2&checkout=true>

Opiskelijavalinta

Koulutukseen valituille ja varasijalla oleville tiedotetaan sähköpostitse viimeistään viikolla 25.

Tukipalvelun yhteystiedot

Opintojen yleinen tukinumero **0295 333 555** (0295-alkuisiin numeroihin ei sisälly palvelu- tai muita erityismaksuja).
Sähköposti ict-tuki@sogsakk.fi.

KOLTANSAAMEN KIELI, KESKITASO 15 op (400 h)

Opetussuunnitelma

Koulutuksen kuvaukset

Saamen kieli IV

Laajuus 7 op

Oppimistavoite Opiskelija palauttaa mieleensä aikaisemmin oppimansa asiat ja soveltaa niitä suulliseen ja kirjalliseen kielenkäyttöön ja kartuttaa perusrakenteita ja sanastoa. Hän osaa lukea vaativampia tekstilajeja saameksi ja osaa kirjoittaa ja keskustella saameksi niiden pohjalta. Opiskelija osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen.

Sisältö Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia sekä tekstin ja kuullun ymmärtämiseen liittyviä harjoituksia ja sanastoa.

Aihealueet Työ ja koulutus, kulttuuri ja sosiaalinen vuorovaikutus.

Toteutustavat Oppitunnit, kirjalliset ja suulliset harjoitukset sekä itsenäinen harjoittelu ja perehtyminen kirjallisuuteen.

Oppimateriaali Länsman, Helmi ym. 2020: *Tiðrv 1*. Saamelaiskäräjät.

Moshnikoff, Satu da Jouni – Koponen, Eino – Lehtinen, Miika 2020: *Sää'mkiõl kiõllvue'ppes – Koltansaamen kielioppi*. Saamelaiskäräjät.

Moshnikoff, Satu da Jouni – tääim. Lehtinen, Miika – Koponen, Eino – Fofonoff, Merja – Lehtola, Raija 2020: *Suomi-koltansaame-sanakirja – Lää'dd-sää'm sää'nnke'rjj*. Saamelaiskäräjät.

Lisäksi muu oppitunneilla jaettava oppimateriaali mm. Jevgenija, Pacina, 2011: *Kå'llmuõrâž*. Saamelaiskäräjät.

Suoritustavat Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Arviointi 1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Opetuskieli Koltansaame ja suomi.

Lisätiedot Koltansaame I, Koltansaame II ja Koltansaame III / Koltansaamen kielen perustaso suoritettuna tai vastaavat tiedot.

Saamen kieli IV: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5–3–1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none">• Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston.• Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä selkeästi ja monipuolisesti.• Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä.• Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none">• Opiskelija hallitsee hyvin mutta katkonaisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston.• Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus vaikeuttavat ja katkaisevat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä ymmärrettävästi ja vaihtamaan ajatuksia tutuissa tilanteissa ja toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.• Opiskelija ymmärtää melko hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä: saa selvän kurssin aihepiirejä käsittelevän tekstin pääasioista, mutta vaativammista teksteistä voi jäädä osia ymmärtämättä.• Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none">• Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston.• Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanastovaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, ääntämispuutteet vaikeuttavat sanojen ymmärtämistä.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä suppeasti, sanaston ja rakenteiden puutteellinen hallinta rajaa paljolti sitä, mitä asioita pystyy käsittelemään.• Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiinomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä.• Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saamen kieli V

Laajuus

7 op

Oppimistavoite

Opiskelija osaa keskustella ja kirjoittaa koltansaameksi. Hän osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa tietoa suulliseen ja kirjalliseen kielenkäyttöön ja kehittää sanavarastoaan. Hän osaa lukea vaativampia tekstilajeja saameksi ja osaa kirjoittaa ja keskustella saameksi niiden pohjalta.

Sisältö

Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia sekä tekstin ja kuullun ymmärtämiseen liittyviä harjoituksia ja sanastoa. Lisäksi opiskelija laatii lyhyitä, valmisteltuja suullisia esityksiä eri aiheista.

Aihealueet

Ympäristö, maantuntemus ja yhteiskunta.

Toteutustavat

Oppitunnit sekä suulliset ja kirjalliset harjoitukset.

Oppimateriaali

Länsman, Helmi ym. 2020: *Tiõrv I*. Saamelaiskäräjät.

Moshnikoff, Satu da Jouni – Koponen, Eino – Lehtinen, Miika 2020: *Sää'mkiõl kiõllvue'ppes – Koltansaamen kielioppi*. Saamelaiskäräjät.

Moshnikoff, Satu da Jouni – tääim. Lehtinen, Miika – Koponen, Eino – Fofonoff, Merja – Lehtola, Raija 2020: *Suomi–koltansaame-sanakirja – Lää'dd-sää'm sää'nnke'rjj*. Saamelaiskäräjät.

Lisäksi muu oppitunneilla jaettava oppimateriaali mm. Jevgenija, Pacina, 2011: *Kå'llmuõråž*. Saamelaiskäräjät.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset, esitelmä, kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Arviointi

1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Opetuskieli

Koltansaame (apukielenä suomi).

Lisätiedot

Koltansaame I, Koltansaame II ja Koltansaame III /
Koltansaamen kielen perustaso suoritettuna tai vastaavat tiedot.
Koltansaame IV suoritettuna/suoritteilla.

Saamen kieli V: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5–3–1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none">• Kirjoittaa sujuvia erityyppisiä, sisällöltään monipuolisia ja rakenteeltaan loogisia tekstejä.• Ymmärtää lähes vaikeuksitta rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisiakin tekstejä. Joskus ymmärtäminen haasteellista, jos aihepiiri tai asian käsittely on vierasta.• Puhuu sujuvasti ja puheenvuorot ovat luontevia ja yhtenäisiä. Pystyy esittämään selkeän kuvauksen monimutkaisestakin aiheesta.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä selkeästi ja moni-puolisesti ja ottamaan aktiivisesti osaa keskusteluun ja kuvailemaan näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa.	<ul style="list-style-type: none">• Kirjoittaa sisällöltään pääosin ymmärrettävää tekstiä, mutta epäselvät ilmaukset ja rakenteiden epätasainen käyttö vaikeuttavat ymmärtämistä.• Opiskelija saa selvän yleisiä aihepiirejä käsittelevien tekstien pääasioista, mutta vaativammista voi jäädä osia ymmärtämättä.• Puhe voi olla toisinaan hidasta ja sisältää epäluontevia katkoja. Tulee kuitenkin ymmärretyksi hyvin kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteistaan huolimatta.• Ymmärtää pidempää yhtäjaksoista puhetta, jos aihepiiri on tuttu. Ymmärtää keskeisen ajatuksen puheesta, joka koskettaa ajankohtaisia asioita. Jos aihepiiri on vieras tai puhejakso pitkä, niin ymmärtäminen tuottaa vaikeuksia.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä ymmärrettävästi ja vaihtamaan ajatuksia tutuissa tilanteissa ja toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.	<ul style="list-style-type: none">• Pystyy kirjoittamaan suppeita, yksinkertaisia tekstejä. Teksti on hajanaista ja rakenteeltaan horjuvaa ja siinä esiintyy vaikeasti ymmärrettäviä ilmauksia.• Ymmärtää pääasioita tuttuja aiheita käsittelevistä teksteistä.• Selviää helpoissa puhetilanteissa, sanasto ja rakenteiden suppeus rajaavat viestintää.• Ymmärtää selkeää puhetta, joka käsittelee tuttuja ja rutiinomaisia asioita.• Pystyy perustelevaan mielipiteensä erittäin suppeasti, sanaston ja rakenteiden puutteellinen hallinta rajaa paljolti sitä, mitä asioita pystyy käsittelemään.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõöskõs

Saamelaiskulttuuri II

Laajuus

1 op

Oppimistavoite

Opiskelija syventää saamelaiskulttuurin tuntemustaan koko saamelaisalueen näkökulmasta (Sápmi). Lisäksi opiskelija tutustuu alkuperäiskansayhteistyöhön.

Sisältö

Neljän maan saamelaiset, elinkeinot ja yhteiskuntapolitiikka, saamelaiset instituutiot, saamelaisten maailmankuva, uskomukset ja uskonto, saamelaisten luontosuhde ja tämän päivän ekologiset kysymykset, saamelaisten suullinen kertomaperinne ja nykytaide.

Oppimateriaali

Lehtola, Veli-Pekka 2015: **Saamelaiset - historia, yhteiskunta, taide** (päivitetty painos), Puntsi (löytyy netistä tästä [linkistä](#)); filmit ja elokuvat; muu oppitunneilla jaettava materiaali.

Suoritustavat

Aktiivinen osallistuminen, harjoitukset, mahdolliset saamelaiskulttuuritapahtumat/-webinaarit sekä esitelmä/oppimispäiväkirja.

Arviointi

Suoritettu/hylätty.

Opetuskieli

Suomi ja koltansaame.